

Sygn. akt IV Ka 635/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 grudnia 2012 r.

Sąd Okręgowy w Legnicy - IV Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Andrzej Środek
Sędziowie	SO Andrzej Grochmal SO Włodzimierz Przysługowski (spr.)
Protokolant	sekr.sądowy Patrycja Ignaczak

przy udziale Bożeny Ławrowskiej

Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Legnicy

po rozpoznaniu w dniu 6 grudnia 2012 r.

sprawy **G. O. (O.)**

oskarżonego o przestępstwo z art. 160 § 2 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Legnicy

z dnia 13 września 2012 r. sygn. akt VIII K 983/11

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że uniewinnia oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu,

II. kosztami procesu w sprawie obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt IV Ka 635/12

UZASADNIENIE

Prokurator Rejonowy w Legnicy oskarżył G. O. o to, że

w dniu 19 maja 2010 r. w P., jako lekarz wykonujący czynności

w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej w Przychodni (...)

w P. naraził A. D. na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu w ten sposób, że zalecił pokrzywdzonej stosowanie niesteroidowego leku przeciwzapalnego Naproxen, wiedząc jako lekarz opiekujący się A. D., iż występowały u niej przeciwwskazania do stosowania tego środka z uwagi na fakt, iż pokrzywdzona cierpiała na schorzenie przewlekłe w postaci astmy aspirynowej i w związku

z tym występowała u niej nadwrażliwość na niesteroidowe leki przeciwzapalne, czym doprowadził u A. D., po przyjęciu przez nią wyżej wskazanego leku, do zaostrzenia astmy oskrzelowej w postaci napadu duszności, **tj. o czyn**

z art. 160 § 2 k.k.

Sąd Rejonowy w Legnicy wyrokiem z dnia 13 września 2012 roku (sygn. akt VIII K 983/11):

I. uznał oskarżonego G. O. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu opisanego w części wstępnej wyroku i za to na podstawie art. 160 § 2 k.k. wymierzył mu karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności,

II. na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. warunkowo zawiesił wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności na okres próby 2 (dwóch) lat,

III. na podstawie art. 71 § 1 k.k. z zw. z art. 33 § 3 k.k. orzekł wobec oskarżonego karę grzywny w wysokości 50 (pięćdziesięciu) stawek dziennych po 30 (trzydzieści) złotych każda,

IV. na podstawie art. 627 k.p.k. i art. 2 ust. 1 i art. 3 ust 2 ustawy o opłatach w sprawach karnych zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w kwocie 1907,66 (tysiąc dziewięćset siedem 66/100) złotych oraz wymierzył mu opłatę w kwocie 270 (dwustu siedemdziesięciu) złotych.

Powyższy wyrok zaskarżył w całości obrońca oskarżonego G. O., zarzucając:

I. błędy w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku mające wpływ na jego treść, polegające na przyjęciu, że:

1. astma oskrzelowa jest schorzeniem tożsamym z astmą aspirynową,
2. w dokumentacji lekarskiej pokrzywdzonej A. D. znajdującej się w Przychodni (...) w P. były zamieszczone informacje, że pokrzywdzona choruje na astmę aspirynową i że w dokumentacji lekarskiej pokrzywdzonej znajdującej się w Przychodni (...) w P. znajdowała się karta informacyjna Szpitalnego Oddziału Ratunkowego (...) Szpitala (...) w L. z dnia 14.06.2006 r. oraz informacja dla lekarza kierującego z Poradni Alergologicznej A. K. w L. wystawionej najprawdopodobniej w 2004 r.,
3. oskarżony na podstawie informacji z dokumentacji pokrzywdzonej A. D., a także z wywiadów z nią przeprowadzonych powinien wiedzieć, że pokrzywdzona cierpi na astmę aspirynową,

- podczas gdy prawidłowa, tj. poczyniona zgodnie z art. 7 k.p.k.

i art. 5 § 2 k.p.k., ocena materiału dowodowego, w tym

w szczególności ocena oryginalnej dokumentacji lekarskiej pokrzywdzonej A. D. znajdującej się w Przychodni (...) w P., opinii biegłych (k. 209 i nast. akt sprawy), zeznań świadków A. Z., A. G., E. Z., J. S., A. K. oraz wyjaśnień oskarżonego nie daje podstaw do powyższych ustaleń,

II. na podstawie art. 438 pkt 2 k.p.k. - naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na treść wyroku, tj.:

1.
 1. naruszenie art. 410 k.p.k. polegające na pominięciu przy ustalaniu stanu faktycznego sprawy istotnej części materiału dowodowego zgromadzonego w toku rozprawy w postaci oryginalnej dokumentacji lekarskiej pokrzywdzonej A. D. z Przychodni (...) w P., znajdującej się na karcie nr 183 akt sprawy,
 2. naruszenie art. 424 § 1 pkt 2 k.p.k. polegające na niewyjaśnieniu podstawy prawnej wyroku, tj. przyczyn, dla których oskarżonemu przypisano popełnienie występku umyślnego z art. 160 § 2 k.k., podczas gdy w ustalonym przez Sąd Rejonowym stanie faktycznym możliwe było co najwyżej przypisanie oskarżonemu występku nieumyślnego z art. 160 § 3 k.k.,

a nadto w przypadku nieuwzględnienia powyższych zarzutów;

III. III.

III. na podstawie art. 438 pkt 1 k.p.k. - naruszenie prawa materialnego, tj. naruszenie art. 160 § 2 k.p.k. polegające na bezzasadnym - w ustalonym przez Sąd Rejonowy stanie faktycznym - zastosowaniu tego przepisu i przypisaniu oskarżonemu popełnienia występku umyślnego z art. 160 § 2 k.p.k., podczas gdy zachowanie oskarżonego nosiło co najwyżej znamiona winy nieumyślnej i mogło być zakwalifikowane co najwyżej z art. 160 § 3 k.k., co w konsekwencji prowadziło do uznania, że oskarżony popełnił przestępstwo wnioskowe (art. 160 § 5 k.k.),

IV. na podstawie art. 439 pkt 9 k.p.k. - naruszenie przepisów postępowania, tj. naruszenie art. 12 § 1 k.p.k., polegające na przeprowadzeniu postępowania i wydaniu wyroku w sprawie o przestępstwo wnioskowe z art. 160 § 2 i § 5 k.p.k., podczas gdy zachodziła ujemna przesłanka procesowa z art. 17 pkt 10 k.p.k. w postaci braku wniosku o ściganie oskarżonego.

Stawiając powyższe zarzuty, apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzuconego mu czynu, a

ewentualnie o:

uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna.

Słusznie bowiem apelujący kwestionuje prawidłowość dokonanej przez Sąd Rejonowy oceny zgromadzonych w sprawie dowodów, polegającej na uznaniu, że oskarżony G. O. podczas przyjmowania pokrzywdzonej A. D. w dniu 19 maja 2010 roku w Przychodni (...)

w P. – powinien posiadać wiedzę, iż nie można jej zalecać leku „naproxen”, gdyż cierpiała ona na przewlekłe schorzenie w postaci astmy aspirynowej, a ponadto miał on możliwość dokładnego zdiagnozowania stanu zdrowia tej pacjentki, a w konsekwencji nie przypisywania jej wymienionego wyżej leku.

Należy przy tym zauważyć, że Sąd Rejonowy przypisał oskarżonemu przestępstwo określone w art. 160 § 2 k.k., polegające na umyślnym narażeniu pacjentki A. D. na niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu. Natomiast z uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika, że oskarżony w krytycznym czasie nie zachował ostrożności wymaganej

w danych okolicznościach, poprzez niedokładne zbadanie pacjentki oraz niezapoznanie się z dokumentacją medyczną, co w konsekwencji doprowadziło do przypisania leku zagrażającego jej życiu.

Takie zaś zachowanie sprawcy wyczerpuje znamiona nieumyślnej formy przestępstwa narażenia człowieka na niebezpieczeństwo, określonego w art. 160 § 3 k.k. w zw. z art. 160 § 2 k.k.

Nie ulega wątpliwości, że głównym dowodem w sprawie, na którym oparty został zarzut aktu oskarżenia, a następnie ustalenia Sądu I instancji była opinia biegłych z (...) Akademii Medycznej we W. z dnia 17 października 2011 r., gdzie stwierdzono między innymi, że: „nieprawidłowe było zalecenie stosowania leku naproxen. Jest to niesteroidowy lek przeciwwzapalny o działaniu przeciwbólowym oraz przeciwgorączkowym. Przeciwwskazaniem do jego stosowania jest tzw. „astma aspirynowa”, która była wcześniej rozpoznana u pacjentki, o czym lekarz (co wynika z jego zeznań) wiedział. U A. D. istniały przeciwwskazania do podania leku naproxen (vide: opinia k – 98).

Należy w tym miejscu zauważyć, że przed opracowaniem powyższej opinii przez biegłych oskarżony G. O. został najpierw przesłuchany w charakterze świadka (k – 56-59).

Jednakże w chwili sporządzania aktu oskarżenia oraz w czasie rozpoznawania sprawy przez Sąd I instancji – G. O. miał już status oskarżonego, w związku z czym nie było dopuszczalne ujawnianie na rozprawie treści protokołu przesłuchania go w charakterze świadka.

Oskarżony G. O. złożył natomiast wyjaśnienia na rozprawie sądowej w dniu 6 lutego 2012 r. podając, że wiedział o tym, iż pacjentka A. D. była chora na astmę. Nie wiedział jednak, że cierpiała ona na astmę aspirynową. Nigdy też pacjentka ta nie powiedziała mu, że choruje na astmę aspirynową, a w historii choroby nie było żadnych adnotacji odnośnie uczuleń. Oświadczył też, że rok wcześniej pokrzywdzona badana była przez alergologa, który wpisał do karty rozpoznanie: astma oskrzelowa.

Jednocześnie oskarżony wyjaśnił, że o fakcie, iż A. D. mogła mieć astmę aspirynową dowiedział się dopiero w czasie przeglądania akt sprawy karnej, kiedy to poza dokumentacją z jego przychodni zobaczył też dokumentację zewnętrzną, której wcześniej nie znał. Po przejrzeniu tych dokumentów można było stwierdzić, że pacjentka chorowała na astmę aspirynową. Ta zewnętrzna dokumentacja – zdaniem oskarżonego – została prawdopodobnie dostarczona do przychodni po zgonie pacjentki (vide: wyjaśnienia oskarżonego k 173-174).

Składając ustną opinię specjalistyczną na rozprawie w dniu 23 kwietnia 2012 roku biegli z (...)AM we W. przedstawili drugą z możliwych wersji, opartej na wyjaśnieniach oskarżonego, przyjmując mianowicie, że lekarz G. O. nie miał możliwości uzyskania informacji o astmie aspirynowej A. D., a tym samym nie naraził pacjentki na niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężki uszczerbek na zdrowiu.

Jednocześnie biegli stwierdzili, że dysponowali jedynie kserokopią dokumentacji medycznej, w większości nieczytelną lub słabo czytelną. Nie mieli też informacji o tym, kiedy dokumentacja zewnętrzna z innych jednostek (karta informacyjna SOR z 2006 r. i informacja dla lekarza POZ z poradni alergologicznej) – została włączona do dokumentacji wewnętrznej Przychodni w P. (vide: opinia ustna biegłych z (...) we W. k 208-209).

Należy w tym miejscu stwierdzić, że Prokuratura Rejonowa w Legnicy powołując (...)AM we W. w celu opracowania opinii specjalistycznej w niniejszej sprawie – istotnie przekazała biegłym kserokopię dokumentacji medycznej z Przychodni (...) w P. dotyczącej pacjentki A. D., a wśród tych dokumentów znajdowały się kserokopie dokumentów zewnętrznych w postaci karty informacyjnej SOR z 2006 r. oraz informacji dla lekarza POZ od alergologa (bez daty).

Natomiast w nadesłanej w dniu 10 lutego 2012 r. do Sądu Rejonowego z Przychodni (...) w P. – oryginalnej dokumentacji lekarskiej dotyczącej pacjentki A. D. – brak jest wymienionych wyżej dokumentów zewnętrznych. Z zapisu z dnia 3 czerwca 2009 r. dokonanego w dokumentacji wewnętrznej przez alergologa dr nauk med. J. S. wynika zaś, że stwierdził on u pacjentki astmę oskrzelową (vide: dokumentacja medyczna k – 183).

Mając na względzie wskazany wyżej stan dowodowy sprawy, zdaniem sądu odwoławczego, nie można wykluczyć, że w dokumentacji lekarskiej dotyczącej A. D., w czasie przyjmowania jej przez lekarza G. O. w dniu 19 maja 2010 r. w Przychodni (...) w P. – brak było tzw. dokumentów zewnętrznych, z których wynikało, że pacjentka ta cierpiała na astmę aspirynową.

Mogło zatem być tak, jak to podał oskarżony w swoich wyjaśnieniach, że w chwili badania pacjentki w dniu 19 maja 2010 r. w dokumentacji medycznej brak było dokumentów, w których zawarta była diagnoza o stwierdzeniu u niej astmy aspirynowej. Jest natomiast wysoce prawdopodobne, że wymienione wcześniej dokumenty, zawierające rozpoznanie u A. D. astmy aspirynowej – zostały dostarczone do Przychodni lub przekazane Policji – już po śmierci pokrzywdzonej. Wynika to wprost z zeznań świadka A. Z. synowej pokrzywdzonej, która na rozprawie w dniu 8 marca 2012 r. po okazaniu jej przedmiotowych dokumentów podała, że „dokumentów tych nie zanośiłam do Przychodni. Najprawdopodobniej ta dokumentacja była w domu i została przekazana prokuratorowi wraz z lekami i tym wszystkim co zostało zabezpieczone przez Policję” (k – 197).

Uznając zatem, że w krytycznym czasie dokumentacja lekarska dotycząca pacjentki A. D. – nie zawierała dokumentów w których znajdowało się rozpoznanie u niej choroby w postaci astmy aspirynowej, to tym samym istnieją wątpliwości w zakresie sprawstwa i winy oskarżonego G. O..

Oskarżony w czasie przeprowadzonego wywiadu oraz badania – nie rozpoznał u niej takiej choroby w dniu 19 maja 2010 r. Zresztą w czasie samego badania fizycznego – tak jak to stwierdzili biegli w swojej ustnej opinii w dniu 23 kwietnia 2012 r. – „nie można rozróżnić tej, czy innej jakości astmy” (k – 210).

Aby można było przypisać oskarżonemu sprawstwo i winę w zakresie umyślnej formy przestępstwa z art. 160 § 2 k.k. – należałoby ustalić, że w krytycznym czasie miał on świadomość, że działaniem swoim naraża innego człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo i powinien chcieć tego lub na to się godzić.

Zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy nie daje podstawy do dokonania takich ustaleń.

Istnieją także istotne wątpliwości, czy oskarżony nieumyślnie dopuścił się narażenia pokrzywdzonej na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, w ten sposób, że na skutek niedbalstwa nie przeprowadził wyczerpującego wywiadu z pacjentką, nie zbadał jej fizycznie czy też nie zapoznał się z dokumentacją lekarską, co w konsekwencji doprowadziło do nierozpoznania u niej astmy aspirynowej, a następnie do przepisania jej niewłaściwego leku, zagrażającego życiu i zdrowiu.

Przypisanie oskarżonemu sprawstwa i winy nawet o przestępstwo nieumyślne, określone w art. 160 § 3 k.k. – byłoby możliwe jedynie wtedy, gdyby można było ustalić ponad wszelką wątpliwość, że w czasie badania pokrzywdzonej i aplikowania jej leku o nazwie naproxen – w jego dyspozycji znajdowały się dokumenty stwierdzające u niej astmę aspirynową, a oskarżony zaniechał zapoznania się z ich treścią.

Zgromadzone w sprawie dowody nie dają jednak podstaw do dokonania takich ustaleń.

Istnieją zatem istotne, nie dające się usunąć wątpliwości w zakresie sprawstwa i winy oskarżonego, które zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 5 § 2 k.p.k. należało rozstrzygnąć na jego korzyść.

Z tych też względów Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że uniewinnił oskarżonego G. O. od popełnienia zarzuconego mu czynu, a na podstawie art. 632 pkt 2 k.p.k. kosztami procesu w sprawie obciążył Skarb Państwa.